

Szegedi honvédek harcai Szerbiában.

— Levél Pozsarevácból. — Megtört a szerb lakosság. —

Megemlékeztünk annak idején arról, hogy Vészi Ferenc, fővárosi hírlapíró és lap-tudósító, aki sokáig teljesített Szegeden katonai szolgálatot mint őrmester, saját kérelmére a harctérre ment. Most levelet intézett a Délmagyarország egyik munkatársához, a melyben az eseményeket inkább mint író mérlegeli, de gyakran kicseng krónikájából a magyar katona lelkes büszkesége is. Levelet, amely a pozsareváci városi tanács címerével és felírásával ellátott, kockás levelepapíron íródott, itt közöljük:

Pozsarevác, október 28.

— A papiros — Pozsarevác város tanácsának hivatalos papirosa — dokumentálja, hogy a pozsareváci városházán székelek. Rettenetes nagy ur vagyok itt: „Ortskommandanten Stellvertreter“.

Folyó hó 21-én vonultunk be ide; miután előbb a szerbeket kivertük s most Gallwitz Excellenz parancsnoksága alatt uraljuk az egész területet, innen Kragujevac irányában cca 50 kilométernyire. A város rettenetesen fel van dülva. Nincs egyetlenegy ép lakás, egyetlen ép üzlet. Minden fenekestől felfordítva, kifosztva. Szóval úgy néz ki az egész város, mint hajdan Jeruzsálem (Én az utóbbit nem láttam ugyan, az írás mondja.)

Ellenben kitünően élünk. Disznó, liba etc. quantum satis! Nem igaz ám, hogy Szerbia nyomorgott! Ellenkezőleg: olyan bőséget találtunk itt, hogy valóban meglepő.

A világról ugyan keveset tudunk. Ujságot nem olvastam Aba Sámuel óta, nekünk

azonban egyelőre elég annyit tudnunk, hogy itt gyönyörűen haladunk és Szerbia rövid időn belül: fuit!

A lakosság rendkívül alázatos, mukkanmi sem mer. Igaz ugyan, hogy mindenütt töltött fegyver motoszkál az orra alatt, ami meglehetősen radikális mementő.

Igazán nem bántam meg, hogy a harctérre kíváncsi voltam. Az ágyudörgés, golyófűtty nem is olyan borzasztó, csak meg kell szokni. A szuronyroham már ravaszabb mesterség, de ebbe is hamar belejöv az ember. Az úgy megy, hogy az ember szépen lecsatolja a kardját, tokba teszi a pisztolyát, marokra fog egy jó öreg mordályt, oda áll a szakasza elé és elrikkantja magát, hogy: „utánam!“ Akkor a bakák elkezdenek ordítani, hogy „rajta, rajta!“ Azután a fene tudja a többit. Az ember rohan előre; aki szerb eléje kerül, azt kupán üti, aztán egyszerre vége a ramazurinak. Már csak utóhangok vannak: jajgatás, nyögés, káromkodás. Másnap ugyanígy.

Most már öt nap óta pihenünk a harc-vonal mögött és — jól élünk.

Enszemélyemet illetőleg nem sok mondani valóm van. Közben előléptem hadapróddá és szereztem egy szerényke medáliát. Ha élünk, jön talán a többi is. De vajon élünk-e?... Az ember élete itt valahogy nagyon bizonytalan. Mára vagyunk, holnap — nincsünk!

Baráti szeretettel ölel

Vészi Ferenc
hadapród.

A tej.

(Saját tudósítónktól.) Így egyszerűen, minden dicsérő és egyéb jelző nélkül leírva ez a fehér, inkább vízből, mint fejrnyéből álló folyadék nem is látszik olyan nagy hatalmúnak, mint amilyené a háboru folytán előlépett. Ma nemcsak Szegeden, de az egész országban úgy vannak vele, hogy amikor kapható, semmi pénzt nem sajnálunk érte adni s amikor nincs, tiszteletben tartjuk a negyven filléres maximális árat. Aki úgy szokta a tejkérdést elintézni, hogy beül egy kávéház karosszékebe és két hatosért rendel egy félbarna, forró kávé szűrve, azzal, vagy anélkül, így az ólombetűkön át nem igen alkothat fogalmat arról a helyzetről, amelyben egy család van, ahol a gyermekek, esetleg a betegek részére akár a föld alól is tejet kell teremteni. E családok számára mindennap egy-egy problémával szolgál, melyet nehezebb megoldani, mint a balkáni kérdést és nehezebb megkerülni, mint a Kárpátok legjárhatatlanabb hegysortját, melylyel még az orosz gőzhenger is hiába birkózott.

Aki nem érzi a tejhiányt és látni szeretné azt a kétségbeesett forrongást, amit most nem a tej végez a tüzhelyen, hanem a tejhiány miatt szenvedő közönség, annak rövid tartózkodásra ajánljuk a polgármester vagy a főkapitány előszobáját. Családanyák és apák jönnek panaszokkal, van, aki ölbéli gyermekét is magával hozza, de még ez az eleven tejutalvány, ez a siró-rívó orvosi bizonyítvány sem használ. Nincs tej. Egészen egyszerűen, szimplán, vagy ha úgy tetszik, duplán, vagy triplán. Nincs.

Ezek után, sőt már ezek előtt is felvetődik és felvetődött a kérdés, követelés, hogy tenni kell valamit. Hogy mindig van egy-két jó ötlete, módszere, amelyeknek rendszerint az a különös sajátságuk van, hogy nagyrészen ki-

vihetetlenek, kisebb részben még kivihetetlenebbek.

Ha a mai helyzetet nézzük, minden ötletnek és módszernek megtaláljuk a hibáját, amelyen át hiábavalóvá válik az egész. A helyzet pedig ma ez.

Szegeden a háboru előtt, sőt a háboru alatt is napi huszezer liter tejet fogyasztott a közönség. Ez a mennyiség néhány hónap alatt tizenötezer literre redukálódott anélkül, hogy tulságosan sok panaszt hallottunk volna emiatt. Nyolcezer liter hiányt megérez ugyan a közönség, de mégsem annyira, hogy ez valami tulságos kétségbeesést idézne elő. Később azonban ez a napi tizenötezer liter is fogyott s ma már ott tartunk, hogy a Központi Tejesarnok árul naponta körülbelül négyezer, a Gerliczy-féle uradalom elárúsítója négy-ötszáz litert s ha ehhez még hozzávesszük azt a víz- és tejmenynységet, amit mozgó tejárusok házakhoz hordanak, a legjobb számítás szerint napi nyolcezer literre tehető az a mennyiség, amit Szegeden most eladnak. Ebbe beleszámítódnak a kórházak és a kaszárnyák is. Tehát huszezer helyett most csak nyolcezer liter a napi tejfogyasztás Szegeden.

A baj nem ott van, ahol más élelmiszerek-nél, amelyet leketlen uzsorások visszatartanak, hogy minél többet keressenek rajta. A tejet nem lehet visszatartani. Az ok az, amit főntebb is irtunk, hogy nincs. Nincs még az elárúsítóknak, a tejtermelőknak sem. A szelid nézésű tarka tehének áldozatul estek a háborúnak s nem gondoskodhatnak többé oly nagy-lelkűen és olesón a közönség igényeiről. Ha pedig tehén nincs, akkor hiába van tejutalvány, hiába van maximális ár és hiába van rendőrbíróság, ahhoz, hogy a vizet tejjé változtassuk, egy kevés tejre is van szükség. A milimárik buzgótsága ezen a téren utolérhetetlen, de hát az ő buzgalomuk sem ér semmit. A tej-

utalvány csak arra való, hogy a betegek feltétlenül megkapják a maguk porcióját, de ez nem biztosítja a közönség tulnyomó többségének szükségletét.

A tejhiányon most gyökeresen nem lehet segíteni, csak úgy valamiképen. Tejgyűjtő állomások létesítése és a tejutalvány-rendszer életbeléptetése mellett arról is kell gondoskodni a hatóságnak, hogy ne csak a környékről, hanem esetleg messzebb vidékről is kerüljön tej Szegedre, mint ahogyan kerül Budapestre az ország minden részéből.

A tejutalványok már készülnek, a tejgyűjtőállomások létesítésén gondolkodnak s e kettő mellé még ezt is figyelembe ajánljuk a hatóságnak.

Városszerte készülnek a decemberi választásokra.

(Saját tudósítónktól.) A decemberben lezajló törvényhatósági bizottsági tagválasztásokra megindultak a készülődések. A választások iránt való érdeklődés a háboru ellenére is nagyobb, mint amilyen időszaki választásoknál szokott lenni. Ennek oka azonkívül, hogy az idén több helyet kell betölteni, az is, hogy máris az érdemes jelöltek egész sorát emlegetik.

A leghevesebbnek ismét a II. kerületben ígérkezik a választás, míg az első kerületben az eddigi jelek szerint a megszokott recept szerint fog történni minden. Különösen sok jelölt nevét emlegetik a harmadik kerületben, így itt mozgalmassabb választási kámpány ígérkezik.

Körökben s egyesületekben már megindultak a bizalmas tanácskozások a jelölésekről. A hivatalos jelölések aligha történnek meg a hónap közepe előtt. Ezek közül a jelölések közül legnagyobb sulya a munkapárt listájának szokott lenni, amely csekély változtatással rendszerint győz. Érthető tehát, hogy azok, akik egy-egy jelölt mellett máris állást foglaltak, megkezdtek a kilincselést annak érdekében, hogy emberük a munkapárt hivatalos listájába bekerüljön. Foglalkozik majd a választás kérdésével a függetlenségi párt és az ipartestület is. Sokan a választás alkalmából a városi pártot szeretnék nagyobb akcióra megmozgatni. Azzal érvelnek, hogy a városi párt, amely gazdag munkaprogrammal és nagy perspektívájú érvekkel alakult, egyre jobban veszti a talajt lábai alól. Értekezletein mind kevesebb törvényhatósági bizottsági tag jelenik meg és a legutóbbi közgyűlés előtt már meg sem tartotta szokásos összejövetelét. Ezek az urak a választásokat jó alkalomnak tartják arra, hogy a városi párt működésébe új életet vigyenek.

Mindezek mellett érthető érdeklődéssel várja a közönség a jelöltek neveit. Sajnos, ez idő szerint ezekkel nem szolgálhatunk. A kombinációk egyébként is a közönség részéről indultak meg, tisztára arról van tehát szó, hogy nyomdafestéket is lássanak ezek, a valamennyien tisztelt nevek. Ezt mi korainak véljük s a helyzetet távolról sem tartjuk olyannak, hogy a sajtó már most irányítólag kíváncsion befolyjni a jelölésekbe. Információink szerint mindazok benne lesznek a hivatalos listában, akiknek akár hivatali állásuk, akár eddigi közéleti szereplésüknek fogva helyet kell biztosítani a közgyűlésen. Ép azért irányadó helyeken azt hiszik, hogy a hivatalos jelölésekkel szemben különösen az idei választásokon marad meddő minden más kombináció.

Megemlítjük végül, hogy egy hozzánk érkezett levél a kereskedelemnek és iparnak a választásokkal kapcsolatos érdekeire hívja fel figyelmünket. A levélíró alkalmasnak találja az időt arra, hogy most, amikor az időszaki választáson a szokásosnál jóval több mandátumot kell betölteni, mindenki más